

הוכן ע"י כולל עיין הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים • מיקוד 91430

טל/פקס 6515004 (אחה"צ) daf@dafyomi.co.il

בבא בתרא דף קל"ט ע"א

הניח בנים גדולים וקטנים או בנות, מה הם החילוקי דינים שבזה?

לענין לזון מבנות גדולות	לענין לזון מבנים גדולים	
אינם נזונים	אינם נזונים	בנים קטנים
אין נזונות	נזונות ¹	בנות קטנות

בבא בתרא דף קל"ט ע"ב

מתי שוינהו רבנן לבעל כורש ומתי כלוקח?

כלוקח	כורש	
לא הוי	הוי ²	גבי יובל
הוי ³	לא הוי	גבי מכרה האשה השדה
לא הוי	הוי ⁴	גבי מזון אלמנה
לא הוי	הוי ⁵	גבי לוותה ונשאת אח"כ

הגמ' הביאה ראיה מזה שהבעל יורש את אשתו ולא חוזר ביובל, שכורש שווינהו רבנן, לאיזה זמן יש משם ראיה? [תד"ה והיורש].

לזמן: דמחיים	לזמן: דלאחר מיתה	
יש ראיה ⁶	יש ראיה	לרשב"ם
אין ראיה ⁷	יש ראיה	לתוס'

¹ מבואר במשנה שאף שאין הקטנים נזונים מהגדולים מתפיסת הבית, וחולקים הכל בשוה, מ"מ בנות קטנות כן נזונות מבנים גדולים, דיש להם מזון מתנאי כתובה. אולם לא מבנות גדולות.

² דחשו לתקנתו כדי שלא יפסיד אם תחזור הנחלה ביובל לבית אביה.

³ ג"כ חשו לתקנתו כדי שיוכל להוציא מהלקוחות, ולא חשו לתקנת הלקוחות דהם הפסידו עצמן לקנות מאשה שיושבת תחת בעלה.

⁴ כאן חשו דוקא לתקנת האלמנה שתוכל לזון מהנכסים ושלא יחשבו משועבדים. דמאחר שקדם תנאי מזונותיה לנשואי בתה עם זה הבעל, לא טוב לנו להפסידה בידים.

⁵ כן הביא הרשב"ם בד"ה דיתבא בשם רבינו חננאל דחשו לפסידא דמלוה, וכאן לא הוא דאפסיד אנפשיה, דלא ידע שתנשא אח"כ, וכמו שחשו לתקנת אלמנה חשו לתקנת מלוה.

⁶ דפירש רשב"ם בד"ה והיורש, דאף ששם מיירי לאחר מיתה, מ"מ אם היה מחיים לוקח בנכסים, לא היתה מתהפכת מציאותו לאחר מיתתה להיות יורש בנכסים.

⁷ הנה בתד"ה היורש הקשו על רשב"ם, דמה ראיה היא זו, דיתכן דמחיים הוי לקוח דאין לו בהם אלא פירות, אולם לאחר מיתה שהוא יורש גם את קנין הגוף, שפיר אפשר לומר שמאז הוי יורש

הוכן ע"י כולל עיין הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים • מיקוד 91430

טל/פקס 6515004 (אחה"צ) daf@dafyomi.co.il

בבא בתרא דף קל"ט ע"ב

האומר לאשה נכסי לך ואחריך לפלוני, מה דין בעלה באלו הנכסים? [תד"ה התם].

האם הוי לוקח	האם הוי יורש	
לא הוי	הוי ⁸	אמר: כשהיתה נשואה ומכרה בנכסים ומתה
הוי ⁹	לא הוי	אמר: כשהיתה רווקה ונשאת ומתה

מי שמת והניח בנים ובנות מה דין נכסיו.

בנכסים מועטים	בנכסים מרובים	
רק הבנות יזונו ¹⁰	הבנים יירשו והבנות יזונו	לת"ק
הבנים והבנות יזונו ¹¹	הבנים יירשו והבנות יזונו	לאדמון

אף שקודם היה לוקח. ולכן פירוש הם שאיה"נ הספק של הגמ' היה בין מחיים בין לאחר מיתה, ומכאן איה"נ פשטה הגמ' רק על הזמן שלאחר מיתה.

⁸ ולכך הלוקח מוציא מיד הבעל, דבמקום פסידא של לוקח לא תקנו תקנת אושא, ואף שבסוגין אמרנו להיפך, שהלוקח הפסיד את עצמו במה שקנה בנכסים. תי' ר"י, ששם לא הפסיד הלוקח עצמו, היות שיש לו אופן לעשות פשרה עם האחריך, ואז לא יגיעו הנכסים בכלל לבעל.

⁹ ואף שמפסיד האחריך, ואמרינן שלא תקנו תקנה זו במקום שאחרים מפסידים בלא אשמתם. תירצו תוס' דכיון שמקבל נכסים אלו במתנה לא חשוב כ"כ פסידא.

¹⁰ לרשב"ם בד"ה והבנות יזונו כתב שה"ה שיש להם גם פרנסה. וריב"ן בתד"ה מי חולק, וס"ל דרק מזונות יש להם, מזה שלא הזכיר פרנסה.

¹¹ פירש רשב"ם דהכי הלכתא, וכן הוכיחו בתד"ה אמר מסוגיא דכתובות. אולם ר"ח ורב אלפס פסקו כרבנן. ור"ת ס"ל שאדמון אינו חולק, אלא מתמיה על התקנה.